

İTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

HAFTALIK
EKONOMİ BÜLTENİ
24 MART 2025

Ekonomide Son Geliřmeler

- 03** ABD: TİCARET SAVAŐLARI
- 04** UNCTAD KÜRESEL TİCARET RAPORU
- 05** İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ
- 08** KONUT FİYAT ENDEKSİ
- 09** TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ
- 11** YURT DIŞI ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ
- 13** DÜNYA MUTLULUK RAPORU

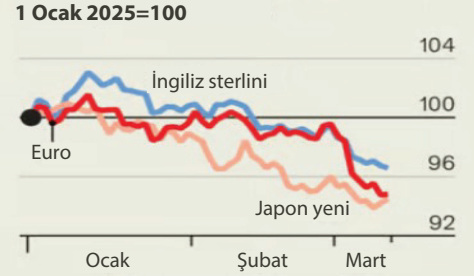
“Trump’ın Politikaları Amerikan Ekonomisine Olan Güveni Sarsıyor”

ABD Başkanı Trump’ın uyguladığı korumacı politikalar ve müttefik ülkelere karşı sergilediği agresif tutum ülke içinde siyasi olarak destek bulmasını sağlarken sürekli yeni gümrük vergileriyle Kanada ve Çin gibi ülkeleri tehdit etmesi ticaret savaşlarının tırmanmasına yol açıyor.

Ekonomiyi etkileyen bir diğer belirsizlik de Trump’ın ekibinin doların değeri konusunda çelişkili mesajlar veriyor olması. Hazine Bakanı Scott Bessent, yönetimin güçlü bir dolar istediğini söylerken Trump ve Başkan Yardımcısı J.D. Vance doların güçlü olmasının Amerikan sanayisine zarar verdiğini düşünüyor. Öyle ki piyasalar Amerika’nın 1980’lerde olduğu gibi güçlü doları zayıflatmak için başlıca ticaret ortaklarını iş birliğine teşvik eden bir anlaşma yapabileceğini bile konuşuyor. Trump’ın danışmanlarından Stephan Miran tarafından önerilen bu fikre ilave olarak Miran ayrıca ABD hazine tahvillerini elinde bulunduran yabancı hükümetlere vergi koymayı da öneriyor. Bütün bu olanlar, ABD’de ekonomi politikalarına yönelik belirsizlik algısının artmasına yol açıyor.

Piyasalar tarafından olumsuz değerlendirilen bu gidişat ile S&P 500 endeksi Şubat ayındaki zirvesinden sonra %9 oranında değer kaybı yaşadı. Politika yapıcıların ne yapacağını öngörülemediği bu süreç neticesinde dolar da Ocak ayından itibaren diğer para birimlerine karşı yaklaşık %6 oranında değer kaybetti. Doların zayıflaması ise diğer yandan kısa vadede dolar cinsinden borçlu ülkelerin yükünü hafifletebilir ve ithalat maliyetlerini düşürebilir.

Euro, İngiliz Sterlini ve Japon Yeni’nin Dolar Karşısındaki Değeri

Kaynak: The Economist, LSGE

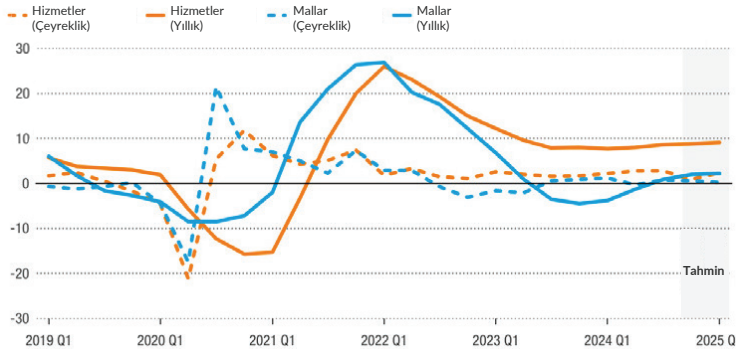
“Yüksek Tarifeler Gelişmekte Olan Ülkelerin Pazara Erişimini Engelliyor”

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı'nın (UNCTAD) mart ayı Küresel Ticaret Raporu'na göre küresel ticaret 2024 yılında rekor seviyeye ulaşarak 33 trilyon dolar hacme ve %3,7'lik (1,2 trilyon dolar) büyümeye ulaştı ve Avrupa ve Orta Asya hariç çoğu bölgede pozitif büyüme gözlemlendi.

Hizmetler sektörü yıllık %9 büyüyerek toplam ticaret artışının neredeyse %60'ını (700 milyar dolar) oluştururken mal ticareti %2'lik artışla 500 milyar dolarlık katkı sağladı. Ancak her iki sektörde de büyüme yılın ikinci yarısında yavaşladı. Hizmetler yalnızca %1 büyürken malların ticaret hacmi dördüncü çeyrekte %0,5'in altında kaldı.

Son dört çeyrekte, gelişmekte olan ülkelerdeki ticaret büyümesi daha hızlı gerçekleşti. Doğu ve Güney Asya ekonomileri, gelişmekte olan ülkelerin ticaret büyümesine ve Güney-Güney ticaretine önemli ölçüde katkı sağladı. 2025 yılı tahmininde uluslararası ticaret dinamiklerinde önemli değişimler yaşanabileceği belirtiliyor. Özellikle belirli ülkeleri ve sektörleri hedef alan yeni tarifelerin bu değişimde önemli bir rol oynayacağı öngörülüyor. Gelişmekte olan ülkeler, yüksek tarifeler nedeniyle küresel pazarlara erişimde zorluk yaşarken sanayileşme süreçleri bu durumdan olumsuz etkileniyor. Bu nedenle politika yapımcıların sürdürülebilir bir ekonomik kalkınma için tarifeler ve ticaretin serbestleştirilmesi arasında dikkatli bir denge kurmaları gerektiği vurgulanıyor.

Küresel Mal ve Hizmet Ticaretindeki Artış, Çeyreklik ve Yıllık

Kaynak: UNCTAD Global Trade Update, March 2025

“Son On İki Yılın En Düşük İşsizlik Oranı”

Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre işsizlik oranı 2024 yılında bir önceki yıla göre 0,7 puan azalarak %8,7 oldu. Böylece 2023 yılında işsizlik oranı, Orta Vadeli Plan’da (OVP) gerçekleşmesi öngörülen %9,3’ün altına ve son 12 yılın en düşük işsizlik seviyesine geriledi.

İstihdam oranı geçtiğimiz yılı 1,2 puan artışla %49,5 ile tamamladı. Bununla birlikte işgücüne katılma oranı ise 0,9 puan artarak %54,2 seviyesinde gerçekleşti. 15-24 yaş grupta işsizlik oranı ise 2023 yılında bir önceki yıla göre 1,1 puan azalarak %16,3 seviyesine geriledi. Öte yandan geniş tanımlı işsizliği ifade eden âtil işgücü oranı ise son on yılın zirvesini gördü. Sonuçlara göre âtil işgücü oranı, 2024 yılında bir önceki yıla göre 3,9 puan %26,7’ye yükseldi.

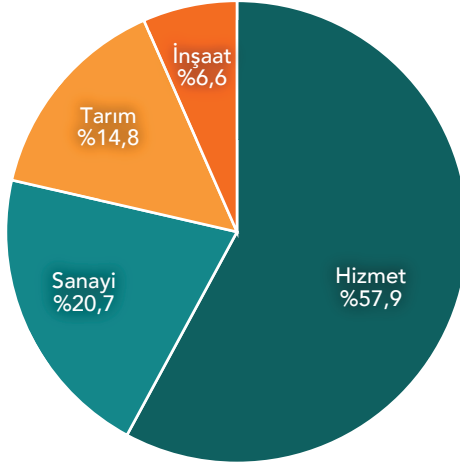
Temel İşgücü Göstergeleri, 15+ Yaş, 2024

(Bin kişi)	2024	2023	Bir Önceki Yıla Göre Fark
	Toplam		
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	65.926	65.425	501
İşgücü	35.733	34.896	837
İstihdam	32.620	31.632	988
İşsiz	3.113	3.264	-151
İşgücüne dahil olmayanlar	30.193	30.528	-355
%			
İşgücüne katılma oranı	54,2	53,3	0,9
İstihdam oranı	49,5	48,3	1,2
İşsizlik oranı	8,7	9,4	-0,7
Genç nüfusta işsizlik oranı (15-24 yaş)	16,3	17,4	-1,1

“İstihdam Edilenlerin %57,9’u Hizmet Sektöründe”

İstihdamın sektörel dağılımında hizmet sektörü liderliğini korumaya devam etti. Buna göre 2024 yılında istihdam edilenlerin; %57,9’u hizmet, %20,7’si sanayi, %14,8’i tarım ve %6,6’sı inşaat, sektöründe yer aldı. 2023 yılına kıyasla hizmet ve inşaat sektörlerinin istihdam edilenler içindeki payı 0,3 puan artış kaydederken sanayi sektörünün payı ise 0,5 puan azaldı. Tarım sektörünün payında değişim gözlenmedi.

İstihdamın Sektörel Dağılımı, (%), 2024

Kaynak: TÜİK

“İstanbul, İstihdam Oranı ve İşgücüne Katılım Oranı ile Türkiye Ortalamasını Geçti”

Bölgesel sonuçlara göre 2024 yılında İstanbul’da 15 yaş ve yukarı yaşta toplamda 12 milyon 572 kişi bulunuyor. Bu nüfus içerisinde işgücüne katılma oranı %58, istihdam oranı ise %52,8 ile Türkiye ortalamasının üzerinde açıklandı. Geçtiğimiz sene İstanbul’da işsizlik oranı ise %8,8 olarak tahmin edildi. 2024 yılı sonuçlarına göre İstanbul’da istihdam edilenlerin %70,7’si hizmet sektöründe, %28,7’si sanayi sektöründe (inşaat sektörü, sanayi sektörü içinde değerlendirilmiştir) ve %0,6’sı ise tarım sektöründe yer aldı.

Bölgesel Sonuçlar, 2024

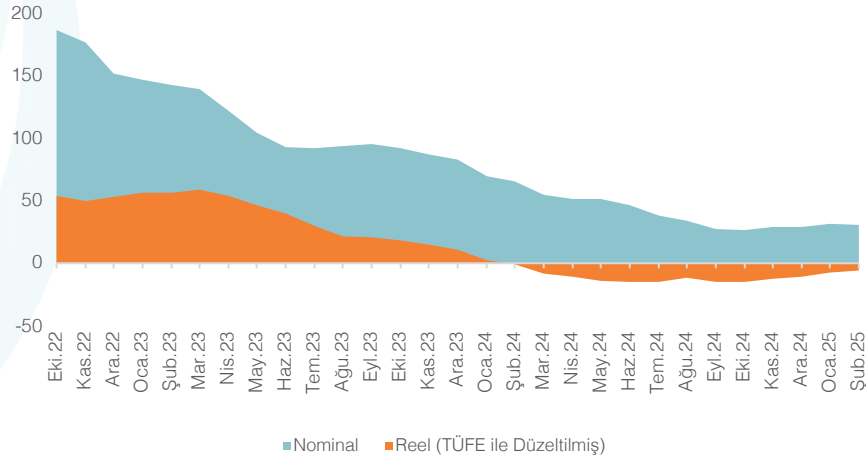
İşsizlik Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)	İşgücüne Katılım Oranı (%)
En yüksek %18,3 ile Hakkâri	En yüksek %60,6 ile Ardahan	En yüksek %69,3 ile Ardahan
En düşük %4 ile Burdur ve Kastamonu	En düşük %35,3 ile Hakkâri	En düşük %41,6 Siirt

Kaynak: TÜİK

“Konut Fiyat Endeksinde Yıllık %31,3 Artış”

Konut Fiyat Endeksi (KFE) şubat ayında bir önceki aya göre %2,8, bir önceki yılın aynı ayına göre nominal olarak %31,3 oranında artış gösterdi. Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) ile düzeltilmiş KFE'ye göre reel olarak konut fiyatları bir önceki yılın aynı ayına göre %5,6 oranında azaldı. İstanbul, Ankara ve İzmir'in konut fiyatlarında ise yıllık nominal değişimler sırasıyla %28,4, %37,2 ve %32,7 oranlarında artış şeklinde gerçekleşti.

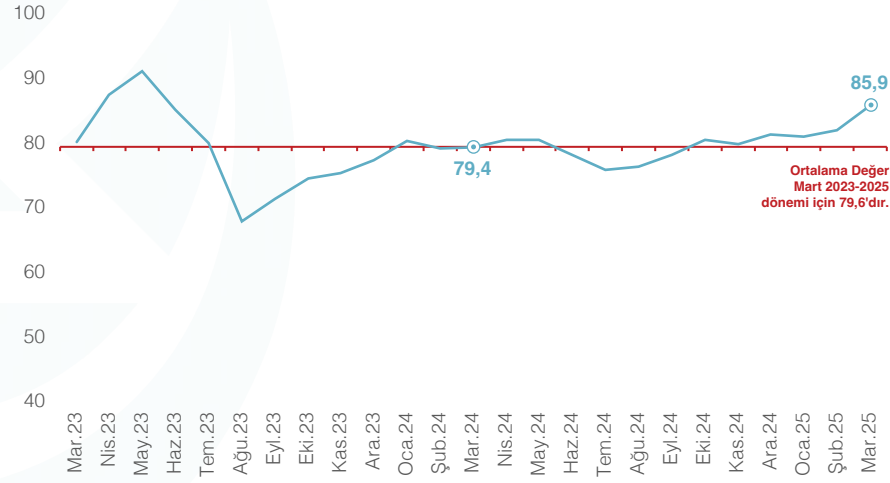
Konut Fiyat Endeksi Yıllık Değişim Oranları (%)

“Tüketici Güveninde Yükseliş Sürüyor: Son 22 Ayın Zirvesi”

Tüketicilerin geleceğe dair beklentilerini ölçmek için önemli bir gösterge niteliği taşıyan Tüketici Güven Endeksi, mart ayında %4,6 oranında artarak 85,9 seviyesine yükseldi ve son 22 ayın en yüksek değerine ulaştı.

Tüketici Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

“Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) iş birliği ile yürütülen endeks, 0-200 arasında değer almaktadır. Endeksin **100'den büyük olması tüketici güveninde iyimser durumu, 100'den küçük olması ise kötümser durumu** ifade etmektedir.

“Gelecek Dönem Ekonomik Durum Beklentisi %6,7 Yükseldi”

Gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durum beklentisi %6,7’lik artışla 84,6 olarak gerçekleşti. Ayrıca, gelecek 12 aylık dönemde dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi %2,8 artarak 103,2 seviyesine yükseldi.

Tüketici Güven Endeksi Alt Endeksleri ve Değişim Oranları, Mart 2025

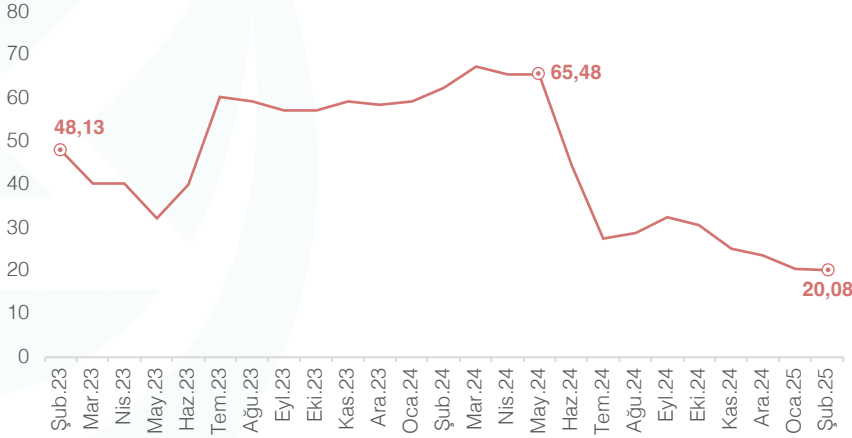
	Endeks		Bir Önceki Aya Göre Değişim Oranı (%)	
	Şubat	Mart	Şubat	Mart
Tüketici Güven Endeksi	82,1	85,9	1,4	4,6
Mevcut Dönemde Hanenin Maddi Durumu	65,6	70,9	1,1	8,2
Gelecek 12 Aylık Dönemde Hanenin Maddi Durum Beklentisi	83,1	84,7	3,1	2,0
Gelecek 12 Aylık Dönemde Genel Ekonomik Durum Beklentisi	79,3	84,6	0,3	6,7
Gelecek 12 Aylık Dönemde Dayanıklı Tüketim Mallarına Harcama Yapma Düşüncesi	100,3	103,2	1,0	2,8

Kaynak: TÜİK

“YD-ÜFE Yıllık %20,08 Arttı”

Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksi (YD-ÜFE) şubat ayında bir önceki aya göre %2,05 ve bir önceki yılın aynı ayına kıyasla %20,08’lik artış gösterdi.

YD-ÜFE Yıllık Değişim Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

“

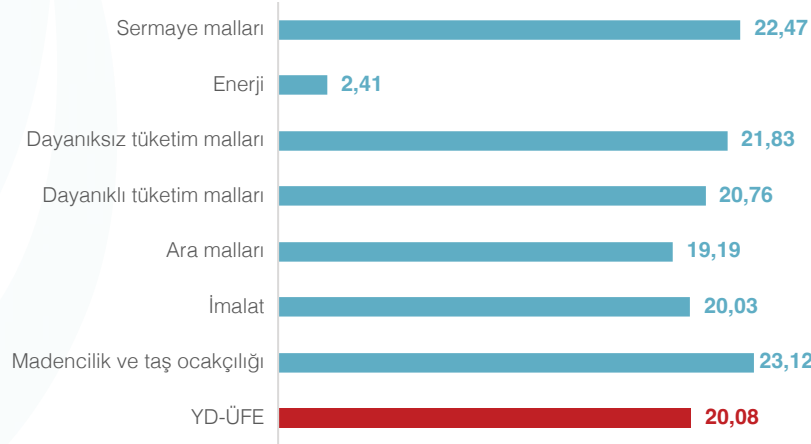
YD-ÜFE ülke içerisinde üretimi yapılan ve yurt dışına satışı söz konusu olan ürünlerin üretici fiyatındaki değişimleri göstermektedir.

”

“Sermaye Mallarında Yıllık %22,47’lik Artış”

Sanayi sektöründeki yıllık değişimler incelendiğinde madencilik ve taş ocakçılığında %23,12 ve imalatta %20,03 artış gerçekleşti. Ana sanayi gruplarının yıllık değişimlerine göre ise enerjide %2,41, dayanıksız tüketim mallarında %21,83 ve dayanıklı tüketim mallarında %20,76 artış kaydedildi.

YD-ÜFE Yıllık Değişim (%)

Kaynak: TÜİK

“Üst Üste Sekizinci Kez En Mutlu Ülke Finlandiya”

Gallup, Oxford Refah Araştırma Merkezi ve Birleşmiş Milletler'in desteğiyle hazırlanan 2025 Dünya Mutluluk Raporu yayımlandı. Finlandiya, üst üste sekizinci kez dünyanın en mutlu ülkesi seçilirken onu Danimarka, İzlanda ve İsveç takip etti. Raporla dikkat çeken bulgulardan biri, ABD'nin mutluluk sıralamasındaki düşüşü oldu. 2012 yılında 11. sırada yer alan ABD, 2024'te 23. sıraya, 2025'te ise 24. sıraya gerileyerek şimdiye kadarki en düşük seviyesine ulaştı. Bu gerilemede, ülkede artan yalnızlık ve zayıflayan sosyal bağların önemli bir rol oynadığı belirtiliyor.

Türkiye'nin sıralamadaki konumu da değişti. 2024 yılında 98. sırada yer alan Türkiye 2025 raporunda 94. sıraya yükseldi.

Seçili Ülkelerde Mutluluk Skorları

Sıra	Ülke	Skor (0-10)
1	Finlandiya	7.736
2	Danimarka	7.521
3	İzlanda	7.515
4	İsveç	7.345
5	Hollanda	7.306
6	Kosta Rika	7.274
7	Norveç	7.626
8	İsrail	7.234
9	Lüksemburg	7.122
10	Meksika	6.979
22	Almanya	6.753
24	ABD	6.724
85	Bulgaristan	5.554
94	Türkiye	5.262
145	Lübnan	3.188
147	Afganistan	1.364

Dünya Mutluluk Skoru (0-10)

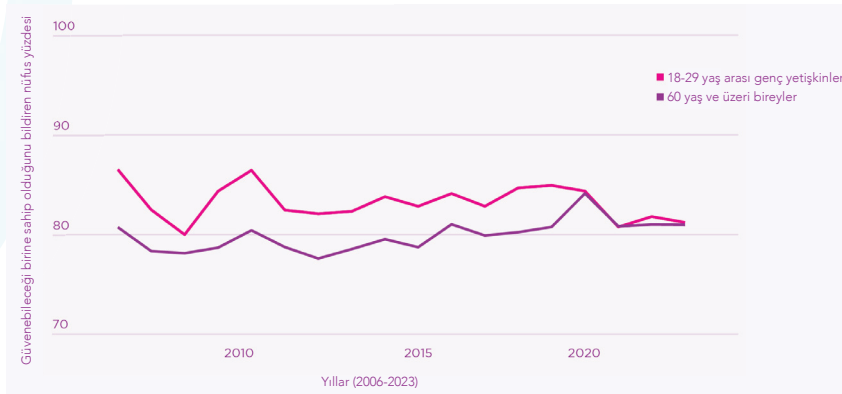
Kaynak: World Happiness Report-2025

“Mutlu Olmak İçin Güven ve Sosyal Bağ Kritik Faktörler”

Rapor, bireylerin mutluluğunun yalnızca yaşam koşullarına değil; toplumsal iyilikseverlik ve yardımlaşmaya olan inançlarına da bağlı olduğunu ortaya koyuyor. Rapora göre insanlar toplumun cömertliğini hafife alıyor dolayısıyla kaybedilen cüzdanların beklenenden daha yüksek oranda geri dönmesi, iyilikseverliğin bireysel mutluluğu artıran bir faktör olduğunu gösteriyor. COVID-19 sürecinde yükselen iyilikseverlik eğilimi, 2024'te bir miktar azalsa da hâlâ pandemi öncesine kıyasla %10 daha yüksek seviyelerde. Özellikle yabancılara yardım etme oranı dünya genelinde %18 oranında artış göstermiş durumda.

Rapor, sosyal ilişkilerin ve paylaşımın mutluluk üzerindeki etkisini de vurguluyor. Birlikte yemek yiyen bireylerin yaşam memnuniyeti daha yüksekken yalnız yemek yiyenler daha düşük mutluluk seviyelerine sahip. Raporda yerini alan bir diğer bir husus ise genç yetişkinler arasındaki yalnızlık seviyesi oldu. Gençlerin güvenebilecekleri birine sahip olma oranı yıllar içinde dalgalanma gösterirken bu oran 2023 itibarıyla 60 yaş ve üzeri bireylerle neredeyse eşit seviyeye geldi. Gençlerin sosyal destek algısındaki düşüş, yalnızlığın arttığını ve sosyal bağların zayıfladığını gösteriyor. Özellikle 2006'dan bu yana gençler arasında yalnız hissedenlerin oranı %39 artarken yaşlı bireylerin sosyal destek seviyeleri daha istikrarlı seyrediyor.

Yaş Gruplarına Göre Sosyal Bağlantı Kalitesindeki Eğilimler (2006–2023)

İTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tasarım ve Hazırlık | Stratejik Araştırmalar Merkezi

itosamkurumsal

www.itosam.org.tr